

פרשת כי תצא י"ג אלול, תשפ"ה

לפי אופק אלעד (נ"פ פסקי מורן הגרע"י צוק"ל)
הזמנים מעודכנים לפי שעון קיץ

הדה"נ 18:40 (עשרים דקות לפני השקיעה)
צאת שבת 19:30
רבנו תם 20:16
גליון מס' 235

עורך העלון: יגאל ציונוב הי"ו

מאור הפרשה הרב רפאל עמית שליט"א

כוחה של תשובה

פִּי יִהְיֶה לְאִישׁ בֵּן סוֹרֵר וּמוֹרֵה אֵינָנו שְׁמַע בְּקוֹל אָבִיו וּבְקוֹל אִמּוֹ וְיִסְרוּ אֹתוֹ וְלֹא יִשְׁמַע אֲלֵיהֶם (כא, יח).

רש"י מביא את דברי הגמ' (סנהדרין עב): "מוטב ימות זכאי ואל ימות חייב".
אומר הסבא מקלם - מדברי חז"ל כאן רואים שלגבי אדם שהתחיל לסור מדרך התורה, על אף שעדיין אינו מחויב מיתה עבור זה, עם כל זה, כשבאים לדון, אפילו מידת הרחמים שבדרך כלל מלמדת זכות על האדם, אינה נשמעת, וכדי שימות זכאי, חורצים דינו למיתה.

א"כ נלמד מכאן גם לאידך גיסא, שאדם שמייטיב מעשיו, אף אם עומד רק בפתחה של התשובה ורק מתחיל לעמוד על דרך טוב, אזי גם מידת הדין לא תוכל לקטר, ויזכה להכתב לאלתר לחיים כדי שיזכה למות זכאי לאחר אריכות ימים ושנים, שכיון שהתחיל לעשות תשובה בודאי לבסוף יהיה צדיק גמור, ובשמים רואים אותו כאילו הגיע למדרגתו השלמה.

יהודי הגיע בפני רבי ישראל מסלאנט צוק"ל, וסיפר שהוא מיואש מעצמו מרוב חטאיו! אמר לו הרב: אפילו יצר הרע מאמין בך! שהרי כותבים התוספות (רי"ט: ד"ה כדי) בשם הירושלמי - מדוע תוקעים בשופר גם מיושב וגם מעומד? לפי שכשהשטן שומע תקיעות דמיושב, מתחיל להבהל קצת, ואח"כ כשתוקעים מעומד, אומר השטן - ודאי זהו שופרו של משיח, והגיע זמן הגאולה, שכבר חזרו כל ישראל בתשובה, ונבהל לגמרי ולא נותר לו פנאי לקטרג. לכן תתפוס את עצמך ואל תתיאש!

מאור השלום הרב רוני אלבו שליט"א

הרגשות של הבעל והאשה חלק ב

היום, מלמדים נשים להמציא לעצמם סיפוק, **ולא להיות תלויות בבעל**. השאלה - מה עם כל הרעיון שאשה צריכה לצפות ולהשתוקק לבעלה? איך שתי הדברים מסתדרים ביחד?

והאמת היא שאשה צריכה להיות עסוקה ומרוצה מעצמה, וחופ' מזה היא צריכה גם מילוי רגשי, אשה שתהיה מרוצה מעצמה ע"י שהיא תעסוק במשהו שהיא אוהבת ונהנית ממנו, ואילו את המילוי הרגשי שלה היא תקבל מבעלה.

תרבות המערב החילונית מעודדת לכך שגם את המילוי הרגשי שלה, תשיג האשה בדרכים שונות ומשונות ע"י עצמה, בכדי שלא להזדקק לתלות וקשר רגשי מבעלה.

ואמנם בדוק ומנוסה, שנשים שהלכו בדרך הזו, הצליחו אכן להביא את עצמן למצב שהן לא תלויות רגשית בבעליהן, **אבל הם גרמו בד בבד להרס הבית שלהם**, ובמקרים רבים גם לגירושין.

החזו"א זצ"ל, כותב באגרת שלו לחתן, שהאשה, עיניה נשואות לבעלה, כך הקב"ה ברא אותה! ומי שמנסה להגיע למצב שעניי האשה לא תהיה נשואות לבעלה, הוא בעצם משבש את המבנה בו ברא ה' את העולם, וכל הנשים שמנסות להגיע לעצמאות הרגשית הזאת, בסופו של דבר הן נעשות אומללות.

התורה כותבת על האשה **"וְאֵל אִישָׁהּ תִּשְׁקָתָהּ"** (בראשית א, טז), האשה מחפשת את היחס מבעלה גם במקרים שבעל אינו יודע או לא רוצה לתת לה את

נא לא לקרוא בשעת התפילה ובקריאת התורה

מילתא דבדיחותא

תכל'ס, הדרך הכי טובה לגייס את החורים היא לפרסם שיחידת החשמונאים היא רק לאשכנזים ואז גם הספרדים וגם האשכנזים ירצו להתגייס לשם...

לו מבין מה הלחץ לאחזיר עט הטלמידיים לביצפר, אני עצמי נהדרתי שנהתיים מהביצפר ולו כרה לי קלום...

כל בוקר אני קם עצלן, אבל הבוקר בכלל לא קמתי...

צניחה חופשית, אם לא הצלחת בפעם הראשונה זה לא בשבילך...

רופא אחרי שביצע ניתוח עיניים: "יש לי חדשות טובות וחדשות רעות". מטופל: "תתחיל עם הטובות". רופא: "ובכן, בקרוב תקבל כלב חדש..."

שוטר עוצר נהג ערבי: "סליחה, למה אתה בלי חגורה?", עונה לו הערבי: "כי המכנסיים ישבות עלי בול!"

אם הכלל הוא שהאשה תמיד צודקת והבעל תמיד טועה, אז מה קורה אם הבעל אומר שאשתו צודקת?...

רק שתדעו שהמקום הכי ממוגן בארץ הוא סמינר אשכנזי, אין מצב שטיל תימוני יצליח להכנס לשם...

הצעת חוק: במקום לכתוב על מוצרים "ללא סוכר" יכתבו "אייכס!"

סבתא: "קח מותק תאכל גזר. זה בריא לעיניים! אני כל יום אוכלת גזר ובגלל זה הראיה שלי מצויינת" נכד: "סבתא, זה מלפפון..."

חבר: נכשלתי במבחן האחרון בשביל להפוך לפראמדיק של מד"א. אני: מה? איך?

חבר: הייתה שם שאלה - "מה הצעדים שתעשה במקרה של שריפה גדולה" אני: ו... חבר: מסתבר ש-"צעדים ממש גדולים" זו לא התשובה...

א"ה יתקיים השבת בבית הכנסת **"ביע אומר"** רחוב שמעון בן ששח 32 שיעור בהלכה מפני:

מורנו ראש הכולל הרב **אליהו עזריאל** שליט"א

בשעה 17:00
תפילת מנחה בשעה 18:00

בברכת שבת שלום

שומע שידוכים?

רוצה להיות מוכן לפגישות (מה בודקים בפגישות עד הסגירה)
הדרכת חתנים: המקיף הלכות, הנהגות הבית כולל חופה וקידושים.
ענין נישואין:

בכמה שיטות, הרצאות בנושא שלום בית, הכנה לפרק ב', ועוד...
הכל בקליניקה החודשה והשקטה כאן באלעד:

לתיאום פגישות - אלבו רוני: 054-8415266

מאור ההלכה מורנו ראש הכולל הרה"ג רבי אליהו עזריאל שליט"א

ברכה על דברים הבאים לקינוח סעודה לאחר החלפת מפה

שאלה: כשמביאים פירות ומגדנות לקינוח סעודה, אחר שהחליפו מפה, האם צריך לברך עליהם גם ברכה אחרונה.

א. תשובה: בגמ' ברכות (מא:) אמר רב פפא הלכתא בדריים הבאים בתוך הסעודה וכו', לאחר סעודה, טעונים ברכה בין לפנייהם בין לאחריהם. וכתבו התוס' (סוד"ה לאחרי): ועכשיו אין לנו דין זה, דאין מנהג שלנו למשוך ידנו מן הפת כלל עד לאחר בהמ"ז, אלא כל שעה ששנו אוכלין פירות או שום דבר קודם בהמ"ז דעתנו לאכול פת כל שעה. ע"כ. וכי"כ הרא"ש בפסקיו (פ'ו דברכות ס' טו). וכי"כ מרן הב"י (ס"ב) בשם התוס' והרא"ש, שהיו רגילים בימיהם לאחר גמר הסעודה, שמשכו ידיהם מן הפת, שהיו קובעים עצמם לאכול פירות ופרפרת ולשתות יין, וכיון שמשכו ידיהם מן הפת, כל מה שהביאו לפנייהם בין דברים הבאים מחמת הסעודה, ובין דברים שלא מחמת הסעודה, טעונים ברכה בין לפנייהם בין לאחריהם, דהמציא וברכת המזון אין פוטרין אלא מה שנאכל תוך עיקר הסעודה. ואין דין זה נוהג ביננו, לפי שאין אנו רגילים למושך ידנו מן הפת עד ברכת המזון. ומסיק הב"י, שמה שכתבו התוס' והרא"ש שאינו מצוי, היינו בסתם סעודות, אבל בסעודות גדולות מצוי הוא, וכיון שרגילים לסלק הפת מעל השלחן, ודאי שטעונים ברכה לפנייהם ולאחריהם. ע"כ.

יש לשפרש דברי הש"ע כפי מה שנתבאר בב"י

ועפ"ז פסק בש"ע (ס"ב) וז"ל: ודבריהם הבאים לאחר סעודה ברכת המזון, שהיה מנהג בימי חכמי הגמרא וכו', ודין זה האחרון אינו מצוי ביננו, לפי שאין אנו רגילים למשוך ידנו מן הפת עד ברכת המזון. ע"כ. ולפי מה שכתב בב"י הנ"ל צ"ל דמייירי הכא בסתם סעודות, אבל בסעודות גדולות מצוי הוא. כי ידוע שיש לפרש דברי מרן הש"ע ע"פ המבואר בב"י, וכמו שכתב מהר"ח בשו"ת לב חיים (ח"א ס"ק צט דף קלח ע"ב ד"ה אלא) בשם האחרונים. וכי"כ בשו"ת יביע אומר (ח"ה הארי"ה ס' לה אות ב), ובחזון עובדיה (פורים, עמ' פז): וגם מהריק"ש בערך לחם (ס"ב) כתב וז"ל: ביננו נוהג בחופות וזולתי בסעודות הכלליות. ע"כ. ולפי האמור שפיר יש לומר כן גם בדעת מרן הש"ע, וכמפורש בב"י. וכן פסק הלבוש (ס"ב), שבסעודות גדולות שגמלים, שאחרי גמר האכילה מושכים ידיהם מן הפת, ומסירין אותו מעל השלחן, ומנקים המפות, ועוררין השלחן בפירות ומביני מגידים, קובעים עצמם לשתות, ולא הדין נוהג ביננו, וצריכים לברך על כל מה שמביאים בין לפנייהם בין לאחריהם. וסיים, דלא מהני מה שחוזרים להניח מן הפרוסות לחם שנשארו, כדי שיהיה נראה שעדיין לא משכו ידיהם מן הפת, כי ודאי משכו ידיהם מן הפת, ואין דעתם לאכול עוד מהפרוסות הללו. ע"כ. ומבואר שאע"פ שלא עקרו השלחן, ואין משכו ידיהם מן הפת פטור. וכן כתב מהרש"א (ט"ק ז).

דעת הב"ח והמג"א דדוקא סילוק שלחן הוי גמר סעודה לברך לאחריהם

ב. והן אמת שהב"ח (סוף ס"ק ב) כתב, שבש"ע (ס"ב) סתם שאין אנו רגילים למשוך ידנו מן הפת עד ברכת המזון, ואין חילוק בין סתם סעודות לסעודות גדולות, והיינו טעמא שיש לסמוך על משמעות התוס' שאין חילוק בין סתם סעודות לסעודות גדולות, ואפילו הסירו הפת מן השלחן, כיוון שדעתניו לאכול פת כל שעה אין צריך לברך לאחריהם. עכ"ה. אבל במחצית מלבד שאין דבריו מוכרחים לפרש כן בדעת מרן הש"ע, שהרי נכון יותר לפרש דברי הש"ע כמו שנתבאר בב"י, שבסעודות גדולות שסילקו הפת מן השלחן, ומשכו ידיהם מן הפת, צריך לברך לפנייהם לפירות מביני מגידים, הרי מדברי מרן הב"י מוכח שהבין דברי התוס' דלא כדבריו, כי הב"ח כתב שאפילו הסירו הפת מן השלחן, דעתניו לאכול פת כל שעה, ואילו מרן הב"י ס"ל בדעתם שכיון שהסירו הפת מעל השלחן הרי משכו ידיהם מן הפת, ובדאי שטעונים ברכה לפנייהם ולאחריהם. ואם כדברי הב"ח, נמצא שמרן ידר ביה גם בהבנת דברי התוס'. וזה דחוק בכפליים. וכן נראה מדבריו מרן החב"ב בשיעור נכסת הגדולה (המחזיק ב"י ס' קעז ס"א) שהעתיק כל דברי הלבוש הנ"ל. ויש מקום לומר שתופס כן בדעת מרן. ועוד, שכלל גדול בידניו דלא לאפשר פלוגתא בין הראשונים.

ואמנם המג"א (סוף ס"ק א), אחר שהביא דברי הב"ח הנ"ל, כתב וז"ל: ולי נראה שהטעם כמו שכתבו תלמידיו רבינו יונה (דף קט"ב ד"ה ומיהו), שדוקא בימיהם שהיו נוהגים לעקור השלחנות קודם ברכת המזון, ועל כן נראה כסעודה אחרת, אבל אנו שאין מסלקין השלחן, אע"פ שסיימו לאכול, כל זמן שלא ברכו בתוך הסעודה דיינינן ליה. ע"כ. ומדכתב "ולי נראה" ולא "ונראה ל"י" משמע שבא ליתן טעם אחר לכאך מה שנהג לשלך על הפירות והמגדנות ולאחריהם, קודם ברכת המזון, וכנראה משום דלא ניתן ליה להמג"א כבוש"כ הב"ח שאע"פ שסילקו הפת מהשלחן דעתם על הפת. כי זה קשה בסברה, שהרי אם סילקו הפת מן השלחן בודאי שמשכו ידיהם מן הפת. ולכן כתב טעם חדש שאע"פ שסיימו מלאכול, כל שלא עשו מעשה המוכיח לזה והוא סילוק שלחן, כתוך הסעודה דיינינן ליה. ומשמע דס"ל דלא סגי בסילוק הפת מן השלחן. ומיהו מסתברא שהב"ח יודה דסילוק שלחן הוי סילוק גמור לברך גם לאחריהם. וכי"כ המשנ"ב בביאור הלכה (ס"ב ד"ה שאין), שדעת הב"ח והמג"א דדוקא סילוק שלחן הוי סילוק וכו'.

אבל לפי המבואר לעיל אין כן דעת מרן הב"י, שהרי לא הוכיז סילוק שלחן, אלא סילוק הפת. ואדרבה ממה שכתב הב"י שרבינו יונה הוכיז פירוש התוס', ולא העיר דאיכא פלוגתא בניייהו לענין סילוק שלחן או סילוק הפת, משמע דפשיטא ליה דליכא פלוגתא. ודבר אחד הוא, שמשכו ידיהם מן הפת, וחשיב כסעודה אחרת, לא שנא סילוק שלחן לא שנא סילוק הפת. ובהו ניהא מה שהעיר המשנ"ב בביאור הלכה (ס"ב ד"ה שאין) שאע"פ שרבינו יונה הרשב"א והכל בו הוכיזו סילוק שלחן, אבל שאר הראשונים לא הוכיזו סילוק שלחן. רק שמשכו ידיהם מן הפת. ע"כ. אבל לפי האמור שפיר יש לומר דליכא פלוגתא כלל, ומר אמר חדא ומר אמר חדא אין פליג.

דעת כמה אחרונים דאולי בשיטת מרן הב"י שגם סילוק הפת הוי גמר סעודה

ג. ושו"ר להאגאן רבי ישועה זי"ן בשו"ת שערי ישועה (א"ח שער ס' ב' בנז"מ עמ' לו. ד"ה איברא), שהוכיז לשונות הראשונים אם סילוק שלחן הוא הגורם או סילוק הפת, ומסיק שכדי שלא להקרות במחלוקת ש"ל שהכל הולך אל מקום אחד, וכל שסילקו הפת והתבשיל שלחו ומקנהים אותו, סילוק שלחן דמי. שעי"ז ניכר ונודע משמשכו ידיהם מן הפת. ומסיק (בדי"ה ומכל מקום), שאע"פ שכתבו הראשונים דדין זה אינו מצוי ביננו, זהו בסתם סעודות, אבל בסעודות גדולות מצוי הוא ביננו, וחזר הדין לדינא דתלמודא. ואפילו ביחיד אם ההרגיל עצמו בכך, צריך לברך לפנייהם ולאחריהם, ולא אמרינן בטלה דעתו אצל כל אדם. ואח"כ (בעמ' לח) הביא דברי הב"ח הנ"ל, וכתב ותלמה ע"ז, כי בודאי לא ידברו אלא כשאין מושך ידו מן הפת ואוכל מהם עם הפת, אבל כשהסירו הפת מן השלחן, מה שייך לומר עוד דעתניו לאכול פת, הרי זה מכחיש את המוחש. ומה שהביא ראיה ממה שפסק בש"ע בסתם שאין אנו רגילים וכו', הנה הוא העתיק לשון הפוסקים שכתבו כן, וכבר ביאר כוונתם בב"י, שמה שכתבו שאינו מצוי ביננו, היינו בסתם סעודות דידן, אבל בסעודות גדולות מצוי הוא, ועל פי זה סמך בש"ע וכתב לשון זה, וביאורו הוא על סתם סעודות. וכל זה אפילו אם אינם מסלקין את השלחן, אבל אם מסלקים את השלחן, ומביאים שלחן אחר, אמרו הב"ח מודה דצריך לברכה לפנייהם ולאחריהם. וכי"כ המג"א (ס"ק ז) וכו'. ובסוף דבריו (בעמ' מג) כתב: זאת תורת העולה לבסעודות גדולות לא מבטיא כשמסלקין השלחן ומביאים אחר פשיטא שצריך לברך עליהם תחלה וסוף, אלא אפילו כשאין מסלקין השלחן אלא שמקנחין אותו מן הפת ומכל מאכל, צריך לברך, ואפילו כשנותנין פרוסה של לחם על השלחן אינו כלום. עכת"ה. ותכלהנה כליותי לשדעתי מי שגדול. וכי"כ מרן החיד"א בברכי יוסף (ס"ק קעז ס"ק ג) בשם מהר"י זי"ן בשו"ת שערי ישועה (וב), שאף אם אינם מסלקין השלחן, כיוון שמושכין ידיהם מן הפת, יברך על הפירות לפנייהם ואחריהם. ע"ש.

וגם מהר"א בן שמשון בספר נהר מצרים (הלכות ברכות אות א ד"ה ולאנשים) כתב בשם הברכי יוסף הנ"ל, שסילוק מפה שאלכו עליה הוי כסילוק השלחן, ואפילו לא סילקו השלחן, שהרי ברור שמשכו ידיהם מן הפת, שהרי הסירוהו מלפניהם. ע"ש. והמעייין היטב בלשונו יווכח דסילוק מפה הוי כסילוק שלחן רק להנך אחרונים אליבא דמרן הב"י. אבל לדעת האחרונים שחששו לומר דדוקא סילוק שלחן ממש הוי סילוק, ה"ה דסילוק מפה לא הוי סילוק גמור.

ולפי האמור י"י להעיר אחר המחילה על מה שכתב בכף החיים (ס"י קעז אות ד), שמשתמיות דברי השלחן ערוך משמע דדין זה לא שייך אצלנו כלל, לא שנא סעודות גדולות לא שנא קטנות ולא שנא אם מסירים המפה או השלחן, דגם אם מביאים שלחן אחר אין לברך אחריהם. והטעם שבימי חכמי הגמרא הטבע שלהם היה שאם משכו ידיהם מן הפת אין סילקו עוד כלל ולכן מברכים לאחריהם, אבל הטבע שלנו שכל עת אם מביאים פת אוחלים, ולכן לא נחשב סילוק, אפילו אם מביאים שלחן אחר. ע"ש. אבל לפי האמור אין כדאי לאפושי פלוגתא כל כך, ובפרט בסילוק שלחן, דהא לא אשכחן מאן דפליג בהכי, לומר שסילוק שלחן לא חשיב לאחר סעודה. ואדרבה יש לפרש דברי הש"ע כמו שנתבאר בב"י, שגם סילוק הפת חשיב כסילוק שלחן. וכן העיר מרן הראש"ל בהליכות עולם (ח"ב עמ' לו). ע"ד הרב כה"ח, שאין דבריו מחוורים דכל כהאי גוונא אזלינן בתר טעמא, וסילוק מפה כסילוק שלחן, וכמו שכתב הנהר מצרים. ע"ש.

אם החלפת מפה חד פעמית בכלל סילוק שלחן

ד. והנה זכורני שלפני שנים רבות כשיצא ספר הליכות עולם ח"ב שאלתי למר בריה דרבינא הגאון הראש"ל רבי יצחק יוסף נ"ו, האם גם סילוק מפת ניילון חד פעמית, והבאת מפה חד פעמית אחרת, ועליה פירות ומגדות, בכלל מפה שדיבר בה בהליכות עולם, והשיב, כן. וכן אמר לי אחר זמן רב (בכ"ז סיון תשפ"ה) הגאון רבי גרדעון בן משה שליט"א, שכאשר סילקו מפת ניילון חד פעמית מהשלחן, והניחו במקומה מפה חד פעמית נקיה, הוי כסילוק מפה, כי זוהי הוכחה שסיימו אכילת פת ושאר המבשילים העיקריים של הסעודה, ואינם אוכלים אלא דברים של קינוח סעודה, או שתיה. ודלא כהרב הלכה ברורה (ח"ס ס"י קעז ס"ט עמ' קצג) שכתב, שהסרת מפה העשויה מניילון חד פעמי, אין זה נחשב כסילוק שלחן, כי המפה העיקרית נשארת על השלחן, והסרת המפה חד פעמית, אין זה אלא כניקוי השלחן בלבד. [וכי"כ בספר הליכות ברכות (ס"י קעז עמ' שסח), שהסרת מפה חד פעמית והבאת אחרת במקומה עם פירות ופינוצחים, אינו נחשב כסילוק שלחן אלא כניקוי שלחן]. ואע"פ שהשאירו קצת לחם על השלחן, לא השאירו אלא לכבוד הברכה, כדי שלא יברכו על שלחן ריק, (וכמו שכתב בש"ע ס"י קפ"א ס"א וס"ב), ולעולם הסירו דעתם מלאכול עוד פת. וגם אם השאירו בקבוקי שתיה, אין בזה הוכחה שלא סילקו ידיהם מן הפת, אלא השתיה בכלל לקינוח. ואמנם אם באמת יודעים בעצמם שלא הסירו ידיהם מן הפת. לא יברכו, אבל בסתמא הסיוח, וכמו שפסק בהליכות עולם. ושוב שאלתי, אמאי פסק מרן הרב לברך לפנייהם ולאחריהם, הרי לא נוהגים העולם לברך גם לאחריהם. ואמה, שאין מזה ראיה לתורת מנהג, אלא לחוסר ידיעת ההלכה. עכ"ה.

מסקנת ההלכה למעשה
שאינ לברך לאחריהם אלא בסילוק שלחן ממש

ה. אלא ששוב בינותי שיש ליישב המנהג, כי אע"פ שהדין נוטה יותר כדברי מרן הב"י והאחרונים הנ"ל שאין הובל בין סילוק שלחן לסילוק הפת. מ"מ הרי המג"א תפס בדעת רבינו יונה דדוקא סילוק שלחן הוי מעשה המוכיח שמשכו ידיהם מן הפת, לברך גם לאחריהם. וכי"כ האליה רבה (ס"י קעז ס"ק ז) בשם כמה אחרונים, שלא הסכימו לדברי הלבוש לברך בסילוק פת והתבשילים, אלא דוקא בסילוק שלחן, משום ספק ברכות. וגם צידד לפרש כן בדעת כמה ראשונים, דדוקא עקירת שלחן הוי סילוק לברך לאחריהם. וכי"כ בספר ביכר את אברהם (פריסק"י, ס' כב ס"ג דף ק"ז ע"ב), שאם נאמר שיברך בניקוי השלחן, מי הוא שיכנס בספק ברכות. ע"ש. ובפרט לפי מה שכתב המשנ"ב בביאור הלכה (ד"ה שאין), שהמנהג כסברת המג"א הנ"ל. וא"כ יש מקום לחוש לסב"ל, אע"פ שלדעת מרן הב"י א"צ דוקא עקירת שלחן, וליכא פלוגתא בראשונים, וכדמסיק בשו"ת שערי ישועה הנ"ל. שהרי נודע דחיישינן לסב"ל אפילו נגד מרן הש"ע. וכן מתבאר בדבריו מרן הראש"ל רבי עובדיה יוסף (המובאים בילקוי"י ברכות מהדו"ק במילואים עמ' תרעא) שנוטה לחוש לדעת הרבה פוסקים שהביא משנ"ב בביאור הלכה שדוקא סילוק שלחן ממש הוי סילוק. ע"ש.

ומעתה כיון שמבואר בדברי הרב נהר מצרים הנ"ל דהסרת מפה הוי כסילוק שלחן רק לדעת מרן הב"י, ואילו לדעת הסוברים דדוקא סילוק שלחן ממש הוי בגדר לאחר סעודה, אין סילוק מפה חשיב סילוק שלחן. וכנ"ל. אי"כ ניהא מה שלא נהגו לברך לאחריהם בסילוק המפה, ומשום שיש לחוש לסב"ל. ואע"פ שבהליכות עולם (ח"ב עמ' לו), פסק, שאם הסירו המפה והביאו מפה אחרת, ועליה פירות לקינוח, צריך לברך על הפירות בין לפנייהם בין לאחריהם. ע"כ. והו לקושטא דמילתא אליבא דמרן הב"י והאחרונים שפסקו כדבריו. אבל למעשה נהגו לחוש דדוקא סילוק שלחן ממש הוי סילוק, וכמבואר בדבריו המובאים בילקוי"י ברכות מהדו"ק הנ"ל.

והשתא ניהא מה שענינו היראות שאפילו כשמחליפים המפה ומביאים מפה אחרת, אין מברכים לאחריהם. ובאמת שכן פסק בילקוי"י (ברכות ב. תשפ"ה, ס"י קעז עמ' קא), שלענין ברכה אחרונה, סומכים על ברכת המזון, דשמא אין החלפת מפת ניילון נחשבת כסילוק שלחן. ע"ש. ולכן אע"פ שכתב (שם סט"ו עמ' קג - קד), שהסרת מפה חד פעמית, יש בה מעשה של גילוי דעת שאינו דענו לאכול יותר פת, ודינה כסילוק שלחן המצריך לברך. והעיר על מש"כ בהלכה ברורה הנ"ל. ושגם הגר"א אבידר בספר הליכות חיים (ח"א פ"א ד"ה ע"י רעא) דחה דבריו בטוב טעם. ע"כ. מ"מ לענין מעשה חשש לסב"ל, וכמו שכתב כבר בילקוי"י מהדורא קמא בשם רבי אבהו. וכ"ה בילקוי"י (ברכות ב. תשפ"ה, ס"י קעז עמ' קכב. ד"ה וילקוי"י). ולכן היכא דאפשר טוב שיל החליף מפת הניילון, אלא לנקות השלחן, ולא לסלק הלחם, שבוה לא אשכחן למאן דאמר דהוי בגדר לאחר הסעודה לברך לאחריהם, אע"פ שסיימו לאכול. ובאמת שגם בחתונות שפעמים רבות מסלקים את השלחנות שאכלו עליהם, ומביאים מגדנות ושתיה בשלחן הערוך בצד, כתבו אחרוני זמננו כמה חילוקים דלא דמי לסעודות גדולות הנ"ל. וכמבואר בילקוי"י (שם עמ' קד-קכז). ע"ש.

ו. העולה מן האמור, שאם ניקו את השלחן מכל הלחם והאוכל שאלכו, וחזרו לפרוס מפה אחרת, ואפילו מפת ניילון חד פעמית, ועליה נניחו פירות ומגדנות ושתיה לקינוח, אע"פ שחזרו והניחו קצת מן הלחם, מעיקר הדין חשיב שמשכו ידיהם מן הפת, וצריך לברך לפנייהם ולאחריהם. אבל יש מהאחרונים שחוששים לפרש בדברי רבים מן הראשונים שדוקא סילוק שלחן ממש הוי מעשה המוכיח שמשכו ידיהם מן הפת, ונחשב כסעודה אחרת, אבל כשלא סילקו השלחן ממש, אע"פ שסיימו לאכול והחליפו מפה, לא חשיב סילוק שלחן, ואינם צריכים לברך לאחריהם. והמנהג לחוש לשיטה זו משום סב"ל. ומ"מ היכא דאפשר טוב שלא להחליף מפת הניילון, אלא לנקות השלחן, ולא לסלק הלחם, ואז לכולי עולמא אין צריך לברך לאחריהם רק לפנייהם.

בשרה שמחת

בס"ד יתקיים שיעור שבועי **בכל יום חמישי** מאת מורנו ראש הכולל הגאון הרב **אליהו עזריאל** שליט"א

בהלכה ובאגדה

בשעה 20:30 עד 21:15

בבית הכנסת "עטרת יצחק" ברחוב סעדיה גאון 18 בקראון שמאחורי הבניינים של המרכז המשחרי "נחלת יצחק" כיבוד ושתיה יוגשו לצבור

בברכת שמעו ותחי נפשכם

להצלת פנחס בן אביבה ורוני בן זוהרה ז"רו"ט ומשפחתם ברו"ג | לחזרה בתשובה חגית בת רינה גילה | לרפו"ש בנימין בן חפצי, זוהרה ז"רו"ט בת פרחא, רוינ בן זוהרה ז"רו"ט, יוסף בן עדינה, רינה גילה בת שולמית, בלהה בת נינה, נינה בת איתנם מזל טוב, יעקב בן איתנם מזל טוב, משה חיים בן קרן | לעי"נ ניסן בן עדינה, ליוזה בת ברכה, רפאל בן רבקה, הרב יוסף לייב בן גיטל לאה, הרב אברהם דוב בן חיה איטה, שמעיה בן שושנה, משה חי בן רחל, אדיק אפרים בן ברוכה, שלמה בן מלכה, גיסיס בן יושלס, אבנר בן חזק, אשר מרדכי בן ריסה, יבדורה בת מרים, במדלאר בן אסתר | להצלת חיייל ישראל שיחזרו כולם לביתם בריאים ושלמים ובנופש, לרפואת כל הפצועים, ולחזרת כל החטופים לביתם בקרוב ממש בריאים ושלמים.